

ПЕРЕДМОВА

В умовах швидких темпів цифровізації у країнах Європейського Союзу відбувається розробка та впровадження ефективних моделей інтеграції цифрових технологій у всі сфери економіки, які забезпечують підвищення конкурентоспроможності держави та налагодження економіки. Поряд з цим, в умовах глобальних трансформацій, підвищення рівня конкурентної боротьби, активізації темпів інноваційного розвитку, важливим питанням є вивчення, адаптація та впровадження європейських практик в Україні, що є вкрай важливими для модернізації української економіки. Відповідно застосування таких підходів сприятиме підвищенню продуктивності, конкурентоспроможності, прозорості, стійкості та інвестиційної привабливості національної економіки на світовій арені. Крім того, в контексті євроінтеграційних прагнень України та необхідності гармонізації внутрішньої політики з європейськими стандартами цифрового розвитку, питання цифрової трансформації набуває особливої актуальності. Науковцями розкрито широке коло питань в аспекті дослідження європейських практик цифровізації, визначення методичних засад цифровізації бізнес-процесів в умовах трансформацій і сталого розвитку, формування напрямків цифрової трансформації бізнесу в Україні.

Монографія присвячена розкриттю теоретичних засад цифровізації економіки, формуванню методичних і практичних рекомендацій щодо впровадження європейського досвіду використання цифрових технологій в економіці України у воєнний та повоєнний період.

Перший розділ присвячений визначенню особливостей адаптації європейських практик цифровізації до реалій української економіки, а саме впровадженню цифрових платформ, маркетплейсів та розробці стратегії підприємств. Особливу увагу приділено визначенню особливостей адаптації європейських практик

цифровізації до реалій української економіки. Проведено дослідження стану використання цифрових платформ та маркетплейсів в Європі. Також сформовано перспективи вдосконалення управління персоналом в Україні на підставі врахування європейського досвіду. Виокремлено можливості адаптації європейського досвіду у сфері цифрових технологій при формуванні стратегій підприємств. За результатами дослідження сформовано теоретичні засади цифровізації бюджетної системи.

Другий розділ присвячений визначенню теоретико-методичних засад цифровізації бізнес-процесів в умовах трансформації і сталого розвитку. Розкрито теоретичні підходи та прикладні моделі управління трансформаціями у цифрову епоху. Досліджено досвід ЄС в напрямку цифровізації митного адміністрування та визначено виклики і перспективи впровадження в Україні. Приділено увагу дослідженню особливостей розвитку цифрової грамотності в освіті. Також розкрито питання ролі маркетингу у підвищенні показників фінансової діяльності підприємств в умовах цифровізації. За результатами дослідження сформовано пропозиції до впровадження цифрових технологій в управлінні економікою.

У третьому розділі розкрито актуальні питання цифрової трансформації бізнесу як інструменту підвищення конкурентоспроможності та економічної безпеки України. Розглянуто європейський досвід цифрової трансформації малого та середнього бізнесу, сформовано рекомендації до впровадження в Україні задля підвищення її конкурентоспроможності. Проведено дослідження європейського досвіду цифровізації індустрії туризму. Сформовано рекомендації до зміцнення національної економічної безпеки через впровадження досвіду ЄС.

У колективній монографії запропоновано теоретико-методичні узагальнення, висновки та практичні рекомендації, які стануть в нагоді для науковців, викладачів, здобувачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, фахівців-практиків, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, бізнесу, адміністративного персоналу університетів,

представників громадянського суспільства, громадськості та всіх зацікавлених осіб.

Колективна монографія виконана за результатами досліджень у рамках реалізації проєкту Програми Європейського Союзу Еразмус+ напрямку Жан Моне 101085727 – EU-DIGITIZATION – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH “Digitalization of the economy in the context of the Covid-19 pandemic as a strategic platform for economic development of the state” / «Цифровізація економіки в умовах пандемії Covid-19 як стратегічна платформа розвитку економіки держави» на базі економічного факультету Запорізького національного університету.

PREFACE

Given the rapid pace of digitalization in the European Union, effective models for integrating digital technologies into all sectors of the economy are being developed and implemented, which increase the competitiveness of the state and improve the economy. At the same time, in the context of global transformations, increased competition, and accelerated pace of innovation, it is important to study, adapt, and implement European practices in Ukraine, which are crucial for the modernization of the Ukrainian economy. Accordingly, the application of such approaches will help to increase the productivity, competitiveness, transparency, sustainability and investment attractiveness of the national economy on the global stage. In addition, in the context of Ukraine's European integration aspirations and the need to harmonize domestic policy with European standards of digital development, the issue of digital transformation is becoming particularly relevant. Scientists have covered a wide range of issues in terms of researching European digitalization practices, determining the methodological foundations for the digitalization of business processes in the context of transformation and sustainable development, and shaping the directions of digital business transformation in Ukraine.

The monograph is devoted to the disclosure of the theoretical foundations of the digitalization of the economy, the formation of methodological and practical recommendations for the implementation of the European experience of using digital technologies in the Ukrainian economy in the wartime and postwar period.

The first section is devoted to identifying the peculiarities of adapting European digitalization practices to the realities of the Ukrainian economy, namely, the introduction of digital platforms, marketplaces and the development of enterprise strategy. Particular attention is paid to identifying the peculiarities of adapting European digitalization practices to the realities of the Ukrainian economy.

A study of the state of use of digital platforms and marketplaces in Europe was conducted. Prospects for improving human resources management in Ukraine based on European experience are also formed. The possibilities of adapting the European experience in the field of digital technologies in the formation of enterprise strategies are highlighted. Based on the results of the study, the theoretical foundations for the digitalization of the budget system are formed.

The second section is devoted to defining the theoretical and methodological foundations of digitalization of business processes in the context of transformation and sustainable development. The theoretical approaches and applied models of transformation management in the digital era are revealed. The EU experience in the digitalization of customs administration is studied and the challenges and prospects for implementation in Ukraine are identified. Attention is paid to the study of the peculiarities of digital literacy development in education. The role of marketing in improving the financial performance of enterprises in the context of digitalization is also disclosed. Based on the results of the study, proposals for the introduction of digital technologies in economic management are formulated.

The third section covers topical issues of digital transformation of business as a tool for improving the competitiveness and economic security of Ukraine. The European experience of digital transformation of small and medium-sized businesses is considered, and recommendations for implementation in Ukraine to increase its competitiveness are formulated. A study of the European experience of digitalization of the tourism industry was conducted. Recommendations for strengthening national economic security through the implementation of the EU experience are formulated.

The collective monograph offers theoretical and methodological generalisations, conclusions and practical recommendations that will be useful for scientists, teachers, students to higher education institutions, postgraduates, doctoral students, practitioners, representatives of state authorities and local self-government, business,

university administrative staff, representatives of civil society, the public and all interested persons.

The collective monograph is based on the results of research within the framework of the implementation of the project of the European Union Erasmus+ by Jean Monnet directly 101085727 – EU-DIGITIZATION – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH “Digitalization of the economy in the context of the Covid-19 pandemic as a strategic platform for economic development of the state” / «Цифровізація економіки в умовах пандемії Covid-19 як стратегічна платформа розвитку економіки держави» based on the Faculty of Economics Zaporizhzhia National University.